ב) ומכוח כנון. ג) ברכוח

כא:, ד) [פסחים כח:], ה) סנהדרין סו:, ו) ברכות

כא: לקמן לו., ז) לקמן מט. [לו.], א) רש"ל מ"ו,

כמו. כקנק לוג, ה) כקנק נום. [לו.], ה) רש"ל מ"ו, ט) [עיין תוספות חגיגה י:

ליה לעבור], י) [לייל שמעון], ל) [ועיין חוסי פסחים מג: ד"ה ס"ד

אמינא ותוס' ערכין ג: ד"ה הני כהנים], () [ל"ל סתם],

תורה אור השלם

ו. (יא) לא תלבש שעטנו

צֶמֶר וּפִּשְׁתִּים יַחְדְּוּ: (יב) גְּדְלִים תַּצֵשֶׂה לְךְּ עַל

אַרְבַּע בַּנְפוֹת בְּסוּתְךְּ אַשֶּׁר תְּכַּשֶּׁה בְּה:

2. סְמוּכִּים לְעַד לְעוּלְם. עשׁוּיִם בָּאֱמֶת וְיָשָׁר: תהלים קיא ח

כ. לא נוויסם שוו בְּדִישׁוֹ: דברים כה ד 4. כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדְּוֹ

ומת אַחָד מַהָּם וּבֵּן אֵין לוֹ לֹא תִהְיָה אֲשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זְר יְבְמָה

יַנווויבָּוּזי יְאָנִישׁ וְוּיְבָּי יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָּחָה לְאִשָּׁה וְיִבְּמָה:

יבי ט כוי.; קבשׁפְּה לֹא תְחַיָּה: שמות כב יז 6. כָּל שׁבֵב עִם בְּהֵמְה

0. בֶּלְּ פַבֵּב צְבַּב בְּנֵבְּהְּוֹּ מוֹת יוּמְת: שמות כב יח 7. לֹא יִקָּח אִישׁ אֶת אַשֶּׁת אָבִיוֹ וְלֹא יְגַלֶּה

בְּנָף אַבִיו: דברים כג א

8. וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב

הגהות הב"ח

חוסמין אין כו'. נ"ב עיין במכות דף כג ריש ע"א

ד"ה אין חוסמין אין מגערין בה שלא תאמר אי

אפשי בו עכ"ל: (ב) ד"ה

רש"י ד"ה שאין

.. דברים כה ה

הנער לאבי עִּמָּהּ רַאֲבָּי הַנּּגַעְרְ חֲמִשִּׁים כָּסֶף וְלוֹ תִהְיָה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנְּהּ לֹא יוּכַל שַׁלְחָהּ כָּל

דברים כב כט

לא תַחָּטם שׁוֹר

דברים כב יא-יב

ברכות י. וע"שו.

דכתיב ילא תלבש שעמנו גדילים תעשה

לך ואמר רבי אלעזר יםמוכים מן התורה

מנין שנאמר 2סמוכים לעד לעולם עשוים

באמת וישר יואמר רב ששת אמר ר' אלעזר

משום רבי אלעזר בן עזריה מנין ליבמה

שנפלה לפני מוכה שחין שאין חוסמין אותה

שנאמר נלא תחסום שור בדישו וסמיך ליה

בי ישבו אחים יחדיו יואמר רב יוסף אפילו ⁴בי

למאן דלא דריש סמוכים בעלמא במשנה

תורה דריש דהא ר' יהודה בעלמא סלא דריש

ובמשנה תורה דריש ובעלמא מגלן דלא

דריש דתניא ייבן עזאי אומר נאמר ⁵מכשפה

לא תחיה ונאמר יכל שוכב עם בהמה מות

יומת סמכו ענין לו מה שוכב עם בהמה

בסקילה יאף מכשפה בסקילה א"ל ר' יהודה

וכי מפני שםמכו ענין לו נוציא זה לסקילה

אלא אוב וידעוני בכלל מכשפים היו ולמה

יצאו להקיש להם ולומר לך מה אוב וידעוני

בסקילה אף מכשפה בסקילה ובמשנה

תורה מנלן דרריש דתנן יינושא אדם אנוסת

אביו ומפותת אביו אנוסת בנו ומפותת בנו

רבי יהודה אומר באנומת אביו ומפותת אביו

ואמר רב גידל אמר רב מ"מ דרבי יהודה

דכתיב ילא יקח איש את אשת אביו ולא

יגלה כנף אביו ייכנף שראה אביו לא יגלה

וממאי דבאנוסה כתיב מעילויה דקרא דכתיב

ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה:

עין משפם

גר מצוה

ח א מיי׳ פ״ב מהל׳ יבום

טוש"ע אה"ע סימן קסה סעיף ד [וברב אלפס פרק

ז דכתובות דף קל:]: בו ב מיי פייא מהלי עבודת כוכבים הלי טו

סמג לאוין נה (טוש"ע י"ד סימן קעט): מימן קעט): ג מיי' פ"ב מהל' איסורי

ביאה הלי יג:

תוספות ישנים

א) ועוד י״ל כיון דאיכא קרא דממעט להו (במדבר טו לח) בני ישראל ולא בנות

וישראלו

דלאו בחד

וש״מ

וש"מ דחין להקשות [להדדי] דלימא כל שישנו כלא תלבש יחיי

בגדילים. וכן איפכא משום

גרמא וחד אין הוי הזמן גרמא ואין להשוותם לא בחיובם ולא בפטורם. ולא

דמי להא דאמרינו כל שישנו

בבל תאכל חמץ ישנו בקום אכול מנה דבחד זימנא

אימנהו ובכלהו והויז זמו

גרמה: אלא הוב וידעוני

גרמה: אדא מוב וידעוני בכלל מכשפים היו כו'. והקשה הר' יעקב מאורלייני"ש אמאי לא אמרינן אוב וידעוני הוה דבר שהיה בכלל וילא מן

הכלל דמכשפה לידון בדבר החדש בסקילה וא״כ אי

אתה רשאי להחזירו לכללו

עד שיחזירנו הכתוב לכללו

בפירוש וא"כ איך קאמר שמלמד על הכלל לומר מה

מוב וידעוני בסקילה אף מכשפה בסקילה וי"ל דאין

וה נקרא דבר החדש כיון

שאינו סותר הכלל שאינו רק

מוסיף מיתה חמורה. וכן פי הקונטרס לקמן גבי

אשם מצורע דלא דמי לאשם

מלורע דעוקרו ממש מן כלל שאר אשמות להיות כל

דמו קרב על גבי המובח ויצא למתן בהוטות שלא תמצא כלל דין זה בשאר

אמנות אבל בכאן מיתה אשמות אבל בכאן מיתה היתה לו ויצא לידון לתוספת מיתה. ועי"ל דלא

הוי דבר חדש כיון דחנק אינה מפורשת אלא אתא

אדעתין לומר דהוא בחנק

האמורה בתורה אלא אתא

אוב וידעוני לגלויי דהויא

לאשמעינן דלא

וד זימנא הוו חד הוי הומן

הלכה יד חמו נושיו וא

כדמסיק טעמא הואיל ואישתרי אישתרי ולהכי קאמר תיתי אחות אשה עשה לא תעשה שיש בו כרת דשאני

אשת אח דמנותו בכך ואי אפשר בענין אחר לקיים מלות יבום דאל"כ בטלה מצות יבום אבל מכלאים בציצית ילפי׳ שפיר בעלמא דאי לא מקיימת מלות תכלת בפשתי' מקיימת בלמר ואפ״ה דחי וכן וגלח את כל שערו דמלורע מיקיים בשער דהיתר דכל שערו קרינא ביה כמו כל מלאכה לא תעשו דשבת דלא קאי אלא אמלאכות דלא דחו שבת א"נ כל שערו ממש ובנמרטו פאת ראשו

דכתיב לא תלכש שעטנו וסמיך

ליה גדילים ובו׳. ואיפכא

ש"מ משום דיליף לה (קדושין לה.) רב אחא בר יעקב דמ״ע שהזמן גרמא נשים פטורות דהוקשה כל התורה לתפילין והקישא עדיף מסמוכים ולמ״ד דתפילין לאו מ״ע שהזמן גרמא נינהו אפשר דלדידיה נשים חייבות בציצית מסמוכין דבלא״ה נמי לרבנן דר׳ ישמעאל בפ׳ התכלת (מנחות מג. ושם) סבר נשים חייבות בציצית דמחייבי לילית בלילה והוי שלא הזמן גרמא וקשה הא דדייק בפ׳ התכלת דרב יהודה סבר דלילית מ"ע שלא הזמן גרמא מדרמי תכלת לפורזומא דאינשי ביתיה וממאי דלמא אע"ג דסבר דהוי הזמן גרמא מיחייב נשים מסמוכין וי"ל דעדיפא מינה משני ליה התם ומיהו קשה למאן דפטר נשים מלילית ה"ל למיפטרינהו מכלאים וע"כ נשים חייבות בכלאים דאמר ספ"ק דבילה (דף יד:) כלאים למאי חזו ושמא איכא שום ריבוי לענין כלאים א: ובר מפני שחמבו ענין דו בו'. וא״ת דלמא הכא הוא דלא דריש סמוכים משום ג״ש דדריש ר' יוסי הגלילי בפ׳ ד׳ מיתות (סנהדרין סו. ושם) דמפקא [מסמוכים] דדריש מלא תחיה כל נשמה דבסייף תדע דאטו ר״ע דגמר התם דבסקילה מאם בהמה אם איש לא יחיה מי נימא דלא סבר כרבנן דדרשי המוכים בכל מקום אלא אינטריך ע"כ משום ג"ש דמפקא מסמוכים וי"ל דהכא דייק מלישנא דר' יהודה דקאמר וכי מפני שסמכו משמע דלא דריש סמוכים בעלמא והא דדריש ר' יהודה סמוכים בפ"ב דקידושין (דף נג.) דקתני יכול לא יחלקו בקדשי קדשים אבל יחלקו בקדשים קלים ת"ל איש כאחיו וסמיך ליה אם על תודה וקאמר 6 התם לקירותן (דף גב) דקותי יפור מו מוכן בקדם וידו מוסיף על ענין ראשון דריש דכתיב ואת חורת זבח השלמים א"יג משום דמוכח דמדלא מיי ר' יהודה איכל למימר דהתם וידו מוסיף על ענין ראשון דריש דכתיב ואת חורת זבח השלמים א"יג משום מופנה דאיש כאחיו מיותר דה"ל למיכתב לכל בני אהרן תהיה ותו לא והא דקאמר במשנה תורה דריש א ה"ה בעלמא אלא דבמשנה תורה קים ליה דכולהו מוכח או מופנה ולא חש להביא אלא אחד מהם: רכבור דיה דא יקח איש את אשת אביו. ורבנן לא דרשי משום דלא יקח מפסיק בין פרשת אונס ללא יגלה: דא"ב לבתביה גבי עריות. דאע"ג דאינטריך למיכתביה הכא להיקישא ללא יבא ממזר דמהכא דרשינן ממאי הוה ממזר בין לר"ע בין לרבנן בפרק החולץ (לקמן דף מט.) החם נמי סמוכין נינהו ודרשינן מטעם דמוכח או מופנה וא"ת גבי מכשפה נמי לדרוש ר' יהודה דמוכחא מילחא מדלא כתיב כל שוכב עם בהמה גבי עריות וי"ל דלא שיך גבי עריות דאין זנות לבהתה א"נ לא חשיב מוכח כיון שהלמד נכתב במקומו ומיהו לענין מופנה לא איכפת לן בהי מינייהו: אם כן לבתוב רחמגא לא יקח איש וגו' לא יגלה כנף אביו למה לי. מדנקט לא יגלה בלא וי"ו משמע דאכוליה קרא בעי למה לי וקשה דלמא מיבעי ליה לשומרת יבם כדדרשי ליה רבנן לקמן ואית דגרסי ולא יגלה כנף אביו למה לי ומפרש דאאביו קא בעי למה לי דפשיטא ליה דאאביו קאי אבל לא יגלה מצי למימר דדרשי ליה לשומרת יבם כמו רבנן. וריב"ן פי׳ דשפיר גרס לא יגלה בלא וי"ו ואכוליה קרא קבעי למה לי דמשמע ליה להש"ס דלה מוקי ליה בשומרת יבם של אביו כיון דבלהו הכי איכה איסור יבמה לשוק ואיסור דודתו ולה מוקמינן ליה בלאוי יתירא היכא לחידרש ובפ' נושאין על האנוסה (לקמן 11.) אמרי' נמי דלרבנן לא איצטריך לשומרת יבם אלא לעבור עליה בג' לאוין:

מאשת אח ולא האמר תיתי מאשת אח כדאמר בכל הני דלקמן תיתי ממילה תיתי מכיבוד אב ואינו מזכיר אחות אשה משום דלמילף בכל דוכתין קאתי ואומר ר"י דמאשת אח לא מלי למילף בעלמא דלידחי

וזקנו וכן כל הני דמייתו מיקיימי

בדוכתה החריתי:

ליכא למימר דבמקום גדילים לא תלבש שעטנז כדאמר בסמוך במקום כי ישבו לא תחסום דא"כ לשתוק קרא מיניה וממילא ידעינן דלא דחי עשה דלילית לאו דכלאים וגבי יבמה נמי בסמוך ליכא למידרש כי הכא דבלאו קרא ה"א דחוסמין אוחה ולא יחלון לה על כרחו הקשה ה"ר יעקב דאורליינ"ם דליחייבו נשים בלילית דאית לן למימר כל שישנו בלא תלבש שעטנו ישנו בגדילים אף ע"ג דלאו היקש הוא אלא סמוכים דתרי קראי נינהו מ"מ דרשינן הכי בפ"ק דערכין (דף ג:) ובהתכלת (מנחות מג.) דקאמר הכל חייבין בנינית כהנים לוים וישראלים ומסיק דכהנים אילטריך ליה סד"א הואיל ואישתרי גבייהו כלאים בציצית נמי לא לחייבו קמ"ל נהי דאישתרי בעידן עבודה שלא בעידן עבוד׳ לא אישתרי דמשמע דאי אישתרי לגמרי הוו מיפטרי בלילית דהוה דרשינן כל שאינו בלא תלבש שעטנז אינו בגדילים כ״ש שיש לנו לדרוש לחומרא ולחייב נשים בציצית וי"ל דהא דנשים פטורות בלילי' היינו

מוסף רש"י

סמוכים לעד לעולם. כל פקודיו סמוכים לעד, סמיכת כל פקודיו עשויים באמת וישר ולצורך ולנ לק (ברכות י.). שאין חוסמין אותה. אין מגערין כה שלא תאמר אי אפשי בו (מכות בג.). מכשפה לא תחיה. ולם פירש בחיזו מיתה ולא פירש באיזו מיתה תמות, ונאמר אצלו כל שוכב עם בהמה מות יומת (ברכות כא:). סמכו ענין לו. סמכתו פרשת מכשפה לא תחיה לשוכב עם בהמה (שם) סמך ענין המכשף לשוכב עם בהמה. ענין, פרשה (סנהדרין סז:). מה שוכב עם בהמה בסקילה. הא ילפינן לה מדמיהם בם דכתיב בם

לא מלבש שעטנו. וסמיך ליה גדילים תעשה לך ודרשינן סמוכין

אלמא דרשינן סמוכין וגבי כלאים בלילית נמי דרשינן: במשנה סורה דריש. והאי סמוכים דכלאים בלילית במשנה תורה הוא ודרשינן: סמכו ענין לו. ענין הפרשה (כ) סמוכה פרשת מכשף אלל שוכב עם בהמה דגבי הדדי כתיבי: מכשפה לא תחיה. בספר וחלה שמות: מה שוכב עם בהמה בסקילה. דכתיב באשה הנרבעת לבהתה דמיהם גם [ויקרא כ] וכל דמיהם בם בסקילה היא דגמרינן (סנהדרין דף כג.) מאוב וידעוני דכתיב בהו ירגמו אותם דמיהם בם (ויקרא כ): נוליה זה. מכשף: לסקילה. שהיח מיתה חמורה מכולן: בכלל מכשפה היו. שנחמר לח מחיה: להקיש חליהן. שזו מדה בתורה כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו ילה: נושה הדם הנוסם הביו. שלה נאסרה עליו עולמית אלא אשת אביו כדכתיב (ויקרא יח) ערות אשת אביך ואשת משמע ע"י אישות דקדושין: אנוסת בנו. לאו כלתו היא דאין כלה אלא מקודשת וראויה לחופה (ם: ה"ג ורבנן אי הוה סמיך ליה כדקאמרת השתח דלה סמיך ליה בשומרת יבם כו'. לא סמיך ליה דכתיב לא יקח איש את אשת אביו בנתים: דמוכה. מוכח למדרשינהו אהדדי סמכינהו: לכסביה רחמנא. לההיא לא יגלה כנף אביו לגבי עריות אי לטפויי

חמשים כסף וסמיך ליה לא יקח איש וגו' ורבנן אי הוה סמיך ליה כדקאמרת השתא דלא סמיך ליה ©(דכתיב לא יקח איש את אשת אביו בנתים) בשומרת יבם הכתוב מדבר יולעבור עליו בשני לאוין ובמשנה תורה מאי מעמא דדריש איבעית אימא משום דמוכח ואיבעית אימא משום דמופני איבעית אימא משום דמוכח דאם כן לכתביה רחמגא גבי עריות ואיבעית אימא משום דמופני דאם כן לכתוב רחמגא לא יקח איש את אשת אביו לא יגלה כנף אביו למה לי

קפטי נו עניינ. לט הייה קמכו וכו' דסמוכה פרשת: (ג) ד"ה אנוקת בנו וכו' לחופה הק"ד ואח"כ ל"ל ד"ה וסמיך ליה לא יקח איש וכו' ודרשינן ומפותה משתעי כאנוסה דשתיהן אינן בתור׳ אישות ומסקנא בונו אישוני ומסקנא דמילתא דרב גידל בפרק נושאין על

הוהות מהר"ר

רנשבורג א] תום' ר"ה וכי מפני שסמכו ענין לו וכו' ה"ה בעלמא אלא דבמשנה תורה וכו'. נ"ב אבל הראב"ן סי לד דף יד ע"ד בסופו כתב דדוקה במשנה תורה דריש ולא בכל התורה וטעמא משום דכל התורה מפי הגבורה נאמרה ואין מוקדם ומאוחר אבל משה שסידר משנה תורה פרשה אחר פרשה לא סידר אלא

ושרינן כלחים בלילית. חלמה חתי עשה ודחי לה תעשה: שהין הוסמין. אין (א) [סותמין] טענותיה לכופה להתייבם לו אלא כופין אותו וחולץ. חוסמין לישנא דקרא קא נקט דיליף לה מלא תחסום: וסמיך ליה

לאוי גבי אשת אב קאתי: . לאפנויי

דכתיב בהו באבן ירגמו אותם דמיהם בם (שם) או: כדאמריען לה בסנהדרין בפרק ד' מיחוס (גד:) בגורה שה דמהרוגו דהכא מכי הרוג מהרגנו דמסימ, אף מכשף בסקילה (ברבות שם). א"א ר' יהודה. לא דריש סמיכון וכי מפני שסמכו ענין לו. לשוכב עם בהמה, נוציא זה. המכשף, לסקילה. שהיא חמורה מכל מיחוס שבחורה (ברבות שם) או: נוליא את זה מדין מיחוח קלוח לסקילה החמורה מכול (סנהדרין שם). אוב וידעוני בכלל מכשפים היו. ככלל לא תמיה דכל המכשפים היו, ולמה יצאו. בפני עלמן כשהפרישן לסקילה, כדכתיב באבן ירגמו אותם דמיהם גם, להקיש להם. את כל הכלל, שזו מדה גמורה שכל דבר שהיה בכלל וילא מן הכלל ללמד על עלמו ילא ללמד על הכלל כולו ילא (ברבות שם ובעי"ז סנהדרין שם). בשומרת יבם הכתוב מדבר. שומרת יבם של אביו ראויה לאביו, והרי כבר החהר עליה משום ערות אמי אביך, אלא לעבור על זו בשני לאוין (דברים בג א).